

Vejen til "den anden side"

En hilsen fra Regnar Kristensen

Hver dag forsøger 5.000 latinamerikanere at krydse grænsen til USA fra Mexico. Af dem bliver godt 1.000 fanget af amerikanske grænsevagter for straks at blive sendt tilbage til Nordmexico, imens en til to af dem lader livet i forsøget. Set i dette lys er det ikke mærkeligt, at de fleste tænker på grænsen som den egentlige barriere før forløsningen af den amerikanske drøm. Det at krydse et tørt, tornet ørkenlandskab med armerede gangstere og amerikansk grænsepoliti i hælene er imidlertid langt det nemmeste. Den virkelige udfordring kommer, inden man krydser den sagnomspundne grænse. Og bagefter.

- Cabrones, ned på maven og hold kæft, snerrer den maskerede menneskesmugler ad os. Sekunder senere lyser amerikanske grænsevagter landskabet op med stærke projektører. På dårligt spansk over en håndholdt mikrofon lyder det: – Vi ved, I er derovre. Er I sultne? Vi har hamburgere og coke med til jer. Vi vil ikke gøre jer fortræd, hvis I kommer frem fra jeres skjul. Det er farligt. Her er slanger og skorpioner, og kommer I ikke frem, vil vi slippe hundene løs. Der lyder et riffelskud i mørket. Det ser sort ud.

Kommende grænseoverløbere kigger over Rio Grande floden

Sådan erfaringer gør tusinder af grænseoverløbere sig. Denne er dog kun en simpel simulering. Med mexikansk opfindsomhed har en gruppe af hjemvendte migranter lavet en træningslejr for kommende grænseoverløbere i staten Hidalgo i Mexico, hvor også andre nysgerrige kan afprøve strabadserne ved grænsen uden at udsætte sig for den alvor, som den virkelige rejse indebærer. Træningen er lidt som at lege indianere og cowboys, hvor du er den uheldige indianer, som ubevæbnet skal passere et ukendt, uvejsomt terræn i mørke. Kun menneskesmugleren kender vejen, men denne viser sig ofte ikke at være til at stole på. Cowboyerne kender derimod terrænet. De har desuden den fordel at have hunde, projektører og et større udvalg af højteknologiske våben. Plus loven.

Det lyder svært nok som leg. Forestil dig det er alvor.

Des mere forbavset bliver man, når grænseoverløbere fra Mellemamerika og Mexico beretter, at krydsningen af den forjættede grænse til USA intet er imod de lidelser, som de har været igennem inden da. Den virkelige udfordring, ifølge dem, er vejen op gennem Mexico.

Når mellemamerikanerne kommer frem til Arriaga i Chiapas, er de gerne allerede blevet overfaldet flere gange. Enten af los maras, som er kriminelle bander, der har specialiseret sig i at røve og voldtage migranter, eller af politifolkene, som de møder på deres vej. Man skulle faktisk tro, at politifolkene som en del af deres uddannelse bliver trænet i at mishandle disse folk. Det skorter ikke på beretninger om, hvordan

politifolk på strategiske steder både i Honduras, Guatemala og Mexico kræver penge og sommetider sex af migranter for ikke at deportere dem - for blot at modtage betalingen og gøre det alligevel.

Rejsen med godstogene op gennem Mexico er dog den største fare. Af samme grund har togene fået øgenavnet "dødstogene". Før afgik de fra Tapachula i Sydchiapas, men pga. væltede broer efter oversvømmelserne fra orkanen Stan afgår de nu fra Arriaga 270 kilometer længere nordpå. Den første del af turen efter grænsen i Syd-mexico forceres således gående. Når mellemamerikanerne kommer frem til Arriaga, venter de ofte to til tre dage, inden et godstog afgår, og i alt den tid skal de være klar til at springe på når som helst, idet godstogene ikke har faste afgangstider. Det er i sådanne situationer, at politifolk og maras overfalder dem uden skrupler. På togene fortsætter farerne med uformindsket styrke. Migranter klamrer sig fast til porte og jernstænger, så godt de kan. Her gælder det om ikke at falde i søvn eller være uagtsom et øjeblik. Nogle falder af i farten. Kun (u)heldet afgør, hvor medtagne de bliver. Men det er ikke det værste. Forbryderbander springer også på vognene og smider folk af, hvis de ikke makker ret. Nogle gange smider de én ned mellem skinnerne til skræk og advarsel for de andre på toget. Der er således et herberg i Chiapas, som er fyldt til bristepunktet med lemlæstede fra toget.

Der er desuden talrige eksempler på, at politifolk leger med dem. Fornyligt blev én tvunget til at drikke en flaske shampoo. Andre afklæder de og efterlader dem i ubeboede områder til fest for myg og andet kryb. De fleste migranter ved, at når toget når til staten Veracruz i Mexico, vil grænsepolitiet la migra ikke længere lede efter dem. Når de ser floden mellem Tabasco og Veracruz, ånder de derfor lettet op. Men her er der eksempler på, at banefolkene lader toget krydse broen for straks at vende tilbage til Tabasco. Og sådan går det frem og tilbage op til ti gange, indtil migranterne, som gemmer sig på godstoget, mister orienteringsevnen. Når toget endelig stopper, tror de fejlagtigt, at de er kommet til Veracruz, og hopper af for blot at ende i armene på migrationspolitiet i Tabasco til stor morskab for banearbejderne.

Det farligste sted er imidlertid Lecheria, godsbanegården lidt uden for Mexico City. Der bliver de fleste røvet, for det meste af politi- eller banefolk. Mange gange så voldeligt, at de brækker ribben, arme eller ben. Nogle forsvinder helt sporløst. En anden gængs praksis er at røve migranternes sko. Forestil jer at skulle gå barfodet gennem lange strækninger i bjergene? Der er desuden mange rapporter om voldtægt, men få af disse sager når retten. Illegale migranter frygter med god grund deportation, hvis de går til politiet.

På hele strækningen risikerer de desuden, at lokale smider sten efter dem, imens de klamrer sig fast til godsvognene. Migranter er nemlig oftest uglesete i landsbyerne, fordi de stjæler kyllinger, frugt o.l. for at dulme sulten. Nogle gange arbejder de som daglejere for at tjene lidt til den videre tur, men ikke så sjældent er de underbetalt, hvis de bliver betalt i det hele taget. Specielt mellemamerikanerne har som illegale ikke mulighed for at beklage sig, hvilket nogle lokale benytter sig af.

Der er også eksempler på det modsatte. En landsby er f.eks. kendt for at give sandwicher til migranterne, når toget passerer. Doña Olga er landskendt for at have åbnet sit eget herberg til migranter i Tapachula. Den katolske kirke har også en række herberger, som åbner dørene for de sultne og forkomne. Casa de Migrantes i Ciudad Juarez er en af disse. I byen, som ligger et stenkast fra El Paso i Texas, bliver de mest forhuttede gerne i op til seks måneder. Her samler de kræfter, imens de arbejder i den uformelle sektor for at skrabe sammen til en menneskesmugler.

Præsten Carlos Armado, lederen af Casa de Migrantes, går så vidt som til at kalde grænsebyen en oase på en lang og farlig vej. Han har de første ni måneder i 2006 taget imod 1.375 hårdt medtagne mexikanere og mellemamerikanere på deres vej til "den anden side", som USA kaldes blandt håbefulde migranter.

- Disse folk er ikke kriminelle. I deres hjemegne arbejder de for mindre end to dollar om dagen, hvilket ikke rækker til en familie på seks under selv de mest primitive forhold. Derfor udvandrer de. De vil blot arbejde under anstændige forhold. Og som ethvert andet menneske har de ret til et anstændigt liv, men det glemmer de fleste af os. Endda også dem selv. De tror oftest, at den vold, som de møder på deres vej, er lovlig, fordi de er de "ulovlige". Der er ikke meget andet end hud og knogler tilbage på folk, når de kommer hertil. De fleste tager sig op til 15 kilo undervejs. Hvis de viser os et billede af sig selv, forinden de tog af sted, så genkender man dem simpelthen ikke. Jeg ved faktisk ikke, om det er regeringernes eller almindelige menneskers ligegyldighed, som er værst - kommenterer Carlos Armado.

Præsten giver mig mulighed for at spørge en gruppe af de sidst ankomne om deres rejser. Selvom myndighederne i byen accepterer migranthuset og lader de indlogerede være i fred inden for dets mure, er migranternes mistro voldsom. De ved, at tavshed er deres bedste våben. Præsten insisterer imidlertid, og efter et kvarters venten bryder en ung mand fra El Salvador endelig tavsheden. - Det tog mig halvanden måned at komme hertil. På vejen har jeg set folk blive røvet, sparket, slået og voldtaget. Jeg har slet ikke tal på hvor mange gange, men det, som plager mig mest, var engang i Rocera, hvor en pige på kun 17 år kom

grædende hen til mig og bad om hjælp. De havde skudt hendes mand foran hende. Han havde modsat sig, at hun blev voldtaget. Derefter gjorde de det, de var kommet efter. Hun blødte. Og alt, hvad jeg kunne sige til hende, var, at jeg også var illegal. Det var så sølle. Men hvad kunne jeg gøre?

En anden er lige blevet deporteret fra USA. La migra var kommet og havde arresteret ham på arbejdspladsen i Colorado. Han lagde fliser i en have. - De smed mig i "hullet" og behandlede mig som en hund. De afklædte mig foran de andre på stationen og gjorde ting, jeg ikke vil sige højt. Det glemmer man ikke med det samme. Men de skal ikke slippe så let for mig på den anden side. Man kommer jo længere med dollars, og nu har de for alvor gjort mig gal, lyder det indigneret fra manden.

En tredje bryder ind. I modsætning til de andre er han på vej tilbage til sin fødeby Uruapan i Mexico efter sin deportation. Han havde efterhånden levet 28 år i USA men fordi la micra i USA havde fanget ham for fjerde gang, og fordi han havde en dårlig record, måtte han først 30 måneder omkring et fængsel i Arkansas, før han blev udvist til Ciudad Juarez. Hvis han prøver på at krydse grænsen en femte gang, står han til yderligere 60 måneder i spjældet. - Næsten hele min familie bor på den anden side. Mine tre piger er født der. Derudover bor fire af mine brødre og mine forældre i Californien. Og min mor ligger for døden. Men jeg er for gammel til at lege skjul, og det er blevet meget sværere at gemme sig deroppe. Der skal ikke mere end et trafikuheld til, og hammeren falder. Gid jeg må have sindsro nok til at acceptere det, jeg ikke kan ændre, sukker han opgivende.

Jeg havde oprindeligt tænkt mig at prøve at krydse grænsen som illegal migrant for dermed på tæt hold at opleve de strabadser, som mange grænseoverløbere må gå igennem. Men efter at have hørt migranternes historier virkede denne plan formålsløs. Det ville være som at tage på skovtur, sammenlignet med deres lange rejse. Det kan et kort øjeblik undre, at selvom prisen synes umenneskeligt høj, fortsætter migrationen fra syd mod nord. Hvorfor? Jeg er sikkert ikke den første, der undrer mig. Svaret står skrevet på døren til salen, hvor vi sidder: Dit fædreland er det sted, som giver dig dit daglige brød. Ingen følelsesladet sniksnak om nationale dyder. Hvis nogen skulle have glemt det, så drejer dette sig om det mest basale af alt. Sult.